

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Raport asupra proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate)

(nr. 453 din 08.12.2022, lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate) (nr. 453 din 08.12.2022, lectura II), Prezentat de Guvern.

În cadrul ședinței Comisiei au fost examinate amendamentele deputaților, care au fost incluse în Sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege, care este parte integrantă a Raportului Comisiei. De asemenea, se anexează proiectul redactat pentru lectura finală.

Cu majoritatea de voturi ale membrilor Comisiei prezenți în ședință (6 voturi „pentru” și 3 abțineri de la vot) s-a propus examinarea proiectului de lege sus-menționat în ședința de plen a Parlamentului în lectura II, luând în considerare amendamentele acceptate de către Comisie.

**Președintele Comisiei
Dan PERCIUN**

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 35 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1–4, art. 2), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (1²) și (1³) cu următorul cuprins:

„(1²) În cazul constatării în activitatea angajatorului a utilizării muncii nedeclarate sau a achitării salariului ori a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, Inspectoratul de Stat al Muncii sesizează Serviciul Fiscal de Stat imediat, dar nu mai târziu de 10 zile de la data constatării faptelor menționate, pentru întreprinderea măsurilor de conformare benevolă sau forțată.

(1³) În cazul în care nu sunt disponibile alte informații pentru estimarea perioadei faptelor prevăzute la alin. (1²), se prezumă că acestea au o durată de cel puțin 6 luni.”

Art. II. – Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 68–71, art. 505), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În denumirea capitolului IV, după textul „**OBLIGAȚII**,” se introduc cuvintele „**INCOMPATIBILITĂȚI ȘI**”.

2. Legea se completează cu articolele 9¹ și 11⁵ cu următorul cuprins:

„**Articolul 9¹.** Incompatibilități pentru inspectorul de muncă

(1) Inspectorului de muncă i se interzice să fondeze servicii externe private de protecție și prevenire în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, precum și să activeze sau să aibă orice interes personal în cadrul acestora.

(2) Situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (1) urmează să înceteze în termen de o lună de la data apariției acestora. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, inspectorul de muncă este destituit din funcție.”

„**Articolul 11⁵**. Constatarea prin metode și surse indirecte a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă

(1) La verificarea respectării interdicțiilor legale de achitare a salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, pentru stabilirea faptului achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, inspectorul de muncă aplică metode și surse indirecte în baza următorilor indicatori:

- a) salariul mediu în întreprindere pentru salariați cu activitate similară, cu excepția salariilor managementului de top;
- b) salariul mediu pe sector pentru salariați cu activitate similară sau salariul specificat în convenția colectivă la nivel de ramură și/sau contractul colectiv de muncă aplicabile, c;
- c) informații obținute în urma schimbului de date cu autoritățile publice;
- d) alte informații stabilite de Guvern.

(2) Inspectoratul de Stat al Muncii sesizează Serviciul Fiscal de Stat imediat, dar nu mai târziu de 10 zile de la data constatării faptelor menționate, pentru întreprinderea măsurilor de conformare benevolă sau forțată.”

Art. III. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 46¹ alineatul (11), textul „art. 55–61” se substituie cu textul „art. 55, 55³–61”.

2. Articolul 409:

la alineatul (1), textul „art. 55–61” se substituie cu textul „art. 55, 55³–61”;

alineatul (3) se completează cu textul „, cu excepția celor cu privire la contravențiile prevăzute la art. 55¹ și 55²”;

articolul se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Contravențiile prevăzute la art. 55¹ și 55² se constată și se examinează de

către Inspectoratul de Stat al Muncii. Directorul Inspectoratului de Stat al Muncii și adjuncții lui, șefii inspecțiilor teritoriale de muncă și adjuncți lor, precum și inspectorii de muncă sunt în drept să constate contravenții, să încheie procese-verbale și să aplice sancțiuni.”

Art. IV. – La articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181–184, art. 595), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu punctul 7) cu următorul cuprins:

„7) deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator.”

Art. V. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. IV, care vor intra în vigoare la 1 martie 2023, și ale art. III, care vor intra în vigoare la 1 iulie 2023.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН
о внесении изменений в некоторые нормативные акты
(борьба с недекларированным трудом)

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Статью 35 Закона о государственной системе социального страхования № 489/1999 (Официальный монитор Республики Молдова, 2000 г., № 1–4, ст. 2), с последующими изменениями, дополнить частями (1²) и (1³) следующего содержания:

«(1²) В случае обнаружения в деятельности работодателя использования недекларированного труда или выплаты заработной платы либо других платежей без их отражения в бухгалтерском учете Государственная инспекция труда незамедлительно уведомляет Государственную налоговую службу, но не позднее 10 дней со дня установления указанных фактов, для принятия добровольных или принудительных мер по их устранению.

(1³) В случае недоступности другой информации для определения периода совершения деяний, предусмотренных частью (1²), предполагается, что он длится не менее шести месяцев.».

Ст. II. – В Закон о Государственной инспекции труда № 140/2001 (Официальный монитор Республики Молдова, 2001 г., № 68–71, ст. 505), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Наименование главы IV после слова «**ОБЯЗАННОСТИ,**» дополнить словами: « **НЕСОВМЕСТИМОСТЬ И.**».

2. Дополнить закон статьями 9¹ и 11⁵ следующего содержания:

«**Статья 9¹.** Несовместимость для инспектора труда

(1) Инспектору труда запрещается учреждать внешние частные службы защиты и предупреждения в смысле, предусмотренном Законом об охране здоровья и безопасности труда № 186/2008, действовать или иметь какой-либо интерес в них.

(2) Ситуации несовместимости, предусмотренные частью (1), должны быть прекращены в месячный срок с момента их возникновения. Если ситуация несовместимости не устранена в предусмотренный срок, инспектор труда освобождается от занимаемой должности.»;

«Статья 11⁵. Определение косвенными методами и источниками выплаты заработной платы или других платежей без их отражения в бухгалтерском учете

(1) При проверке соблюдения правовых запретов на выплату заработной платы или других платежей без их отражения в бухгалтерском учете для установления факта выплаты заработной платы или других платежей без их отражения в бухгалтерском учете инспектор труда применяет косвенные методы и источники на основании следующих показателей:

а) средняя заработная плата на предприятии для работников с аналогичной деятельностью, за исключением заработной платы высшего руководства;

б) средняя заработная плата по отрасли для работников с аналогичной деятельностью или заработная плата, указанная в коллективном соглашении на отраслевом уровне и/или в коллективном трудовом договоре, в зависимости от того, какое значение больше;

в) информация, полученная в результате обмена данными с органами публичной власти;

д) иные сведения, установленные Правительством.

(2) Государственная инспекция труда уведомляет Государственную налоговую службу незамедлительно, но не позднее 10 дней со дня установления указанных фактов, для принятия добровольных или принудительных мер по устранению нарушений.».

Ст. III. – В Кодекс Республики Молдова о правонарушениях № 218/2008 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2017 г., № 78–84, ст. 100), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. В части (11) статьи 46¹ слова «в статьях 55–61,» заменить словами «в статьях 55, 55³–61,».

2. В статье 409:

в части (1) слова «статьями 55–61,» заменить словами «статьями 55, 55³–61,»;

часть (3) дополнить словами «, за исключением тех, которые касаются правонарушений, предусмотренных статьями 55¹ и 55².»;

дополнить статью частью (4) следующего содержания:

«(4) Правонарушения, предусмотренные статьями 55¹ и 55², устанавливаются и рассматриваются Государственной инспекцией труда. Директор Государственной инспекции труда и его заместители, руководители территориальных инспекций труда и их заместители, а также инспектора труда вправе констатировать правонарушения, составлять протоколы и назначать наказания.».

Ст. IV. – Часть (1) статьи 19 Закона о государственном контроле предпринимательской деятельности № 131/2012 (Официальный монитор Республики Молдова, 2012 г., № 181–184, ст. 595), с последующими изменениями, дополнить пунктом 7) следующего содержания:

«7) владения информацией/сигналами об использовании недекларированного труда, выплате заработной платы или других платежей без их отражения в бухгалтерском учете, торговле людьми или трудовой эксплуатации у работодателя.».

Ст. V. – Настоящий закон вступает в силу со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова, за исключением положений статьи IV, которые вступают в силу 1 марта 2023 года, и статьи III, которые вступают в силу 1 июля 2023.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

Sinteza

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate)

(nr.453 din 08.12.2022)

Nr. crt.	Textul părții constitutive a actului legislative în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
	2.	3.	4.	5.	6.
1.	<p>Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>Art. II. 2. Se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins: „Articolul 10¹. Incompatibilități pentru inspectorul de muncă (1) Suplimentar incompatibilităților stabilite de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcția de inspector de muncă este incompatibilă</p>	<p>Deputatul Dan PERCIUN</p>	<p>1) În <u>Articolul II, punctul 2</u> va avea următorul cuprins: ” Se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins: „Articolul 10¹. Incompatibilități pentru inspectorul de muncă (1) Inspectorului de muncă i se interzice să fondeze servicii externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea</p>	<p>Se acceptă. 2. Legea se completează cu articolele 9¹ și 11⁵ cu următorul cuprins: „Articolul 9¹. Incompatibilități pentru inspectorul de muncă</p>

	<p>cu calitatea de fondator sau cu activitatea de instructor în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.</p> <p>(2) Inspectorul de muncă este obligat să declare conflictul de interese în cazul în care persoanele apropiate, așa cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dețin calitatea de fondator în cadrul serviciilor externe de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.</p> <p>(3) Situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (1) și (2) urmează să înceteze pe parcursul unei luni de la data apariției acestora. Dacă nu este eliminată situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, inspectorul de muncă este destituit din funcție”.</p>		<p>securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, să activeze sau să aibă orice interes personal în cadrul acestora.</p> <p>(2) Situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (1) urmează să înceteze pe parcursul unei luni de la data apariției acestora. Dacă nu este eliminată situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, inspectorul de muncă este destituit din funcție.”</p>	<p>(1) Inspectorului de muncă i se interzice să fondeze servicii externe private de protecție și prevenire în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, precum și să activeze sau să aibă orice interes personal în cadrul acestora.</p> <p>(2) Situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (1) urmează să înceteze în termen de o lună de la data apariției acestora. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, inspectorul de muncă este destituit din funcție.”</p>
--	---	--	--	---

2.		<p>La articolul II, punctul 2: textul „articolul 10¹ cu următorul cuprins: „Articolul 10¹. Incompatibilități pentru inspectorul de muncă” se substituie cu textul „articolul 9¹ cu următorul cuprins: „Articolul 9¹. Incompatibilități pentru inspectorul de muncă” se substituie cu textul”.</p>	Deputatul Dan PERCIUN	<p>La articolul III, punctul 2, se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: alineatului (3) se completează în final cu textul „cu excepția <i>contravențiilor prevăzute la art. 55¹ și 55²</i>”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Art. III. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 2. Articolul art. 409: la alineatul (1), textul „art. 55-61” se substituie cu textul „art. 55, 55³ - 61”; se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Contravențiile prevăzute la art. 55¹ și 55² se constată și se examinează de</p>		<p>Se acceptă. Punctul 2 va avea următorul cuprins: „2. Articolul 409: la alineatul (1), textul „art. 55-61” se substituie cu textul „art. 55, 55³-61”; alineatul (3) se completează cu textul „, cu excepția celor cu privire la contravențiile prevăzute la art. 55¹ și 55²”;</p>	

	<p>către Inspectoratul de Stat al Muncii. Directorul Inspectoratului de Stat al Muncii și adjuncții lui, șefii inspecțiilor teritoriale de muncă și adjuncții lor, precum și inspectorii de muncă sunt în drept să constate contravenții, să încheie procese-verbale și să aplice sancțiuni.”</p>	Deputatul Dan PERCIUN	<p>Art. IV. – La articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu următorul cuprins:</p> <p>„7) deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe, privind utilizarea muncii nedeclarate sau a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă la angajator.”</p>	
3.	<p>Articolul IV va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. IV. – La articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu următorul cuprins:</p> <p>„7) deținerii informațiilor/indiciilor, privind utilizarea muncii nedeclarate, a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, a traficului de ființe umane</p>		<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul IV va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. IV. – La articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu următorul cuprins:</p> <p>„7) deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate, a achitarea salariului sau</p>	

4.		Art. V. – Prezentă lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2023.	Deputatul Dan PERCIUN	sau exploatării în muncă la angajator”	a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator.”
				Articolul V din proiectul de lege va avea următorul cuprins: „Prezentă lege intră în vigoare după cum urmează: prevederile art. IV intră în vigoare la data de 1 martie 2023, prevederile art. III intră în vigoare la data de 1 iulie 2023, iar prevederile art. I și II - la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”	Se acceptă. Articolul V va avea următorul cuprins: „Art. V. – Prezentă lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. IV, care vor intra în vigoare la 1 martie 2023, și ale art. III, care vor intra în vigoare la 1 iulie 2023.”

**Președintele Comisiei
Dan PERCIUN**